

REVISTA ECONOMICĂ.

Organ financiar-economic.

Organul oficial al „Solidarității”, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „Solidaritatea” sunt:

„Agricola”, (Ecica), „Agricola”, (Hunedoara), „Agricola”, (Lugoj), „Albina”, „Ardeleana”, „Arieșana”, „Arina”, „Auraria”, „Aurora”, (Baia-mare), „Avergeana”, „Bănișana”, „Banca Poporală” (Caransebeș), „Banca Poporală” (Dej), „Banca Poporală”, (Arpașul-inferior), „Berzovia”, „Bihoreana”, „Bistrișana”, „Bocșana”, „Brădetul”, „Cassa de împrumut ca însoțire”, (Bicaz), „Cassa de păstrare”, (Mercurea), „Cassa de păstrare” (reuniune), (Săliște), „Câmpiana”, „Ciacovana”, „Chiorana”, „Coăreana”, „Comuna”, „Cordiana”, „Coroana”, (Bistriș), „Corvineana”, „Creditul”, „Crișana”, „Cugiereana”, „Doina”, „Drăganul”, „Dundreana”, „Economia”, (Cohalm), „Economul”, „Făgețana”, „Frățietatea”, „Furnica”, „Geogeană”, „Grănișterul”, „Hașegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Isvorul”, (Sângeorgiu), „Iulia”, „Jiana”, „Lăpușana”, „Lipovana”, „Luceafărul”, „Lugoșana”, „Mărgineana”, „Mercur”, „Mielul”, „Minerva”, „Murășiana”, „Murășianul”, „Nădlăciana”, „Nera”, „Olteana”, „Oraviceana”, „Orientul”, „Piatra”, „Plugarul”, (Cacova), „Poporul”, „Porumbăceana”, „Progresul”, „Racoșana”, „Reuniunea de împrumut și păstrare”, (Iva-mare), „Rtirea”, „Săcana”, „Sătmăreana”, „Sebeșana”, (Caransebeș), „Sebeșana”, (Sebeșul-săsesc), „Selăgeana”, „Sentinela”, „Șercăiana”, „Silvania”, „Someșana”, „Speranța”, (Hosman), „Steaua”, „Târnavoana”, „Tibleşana”, „Timișana”, „Tovărășia agricolă”, (Sebeșul-săsesc), „Ulpiana”, „Vatra”, „Victoria”, „Vlădeasa”, „Vulturul”, (Tășnad), „Zărândeana”, „Zlăgnea”.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—.

Redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

„SOLIDARITATEA”, asociațiune de institute financiare, ca însoțire în Sibiu.

Convocare.

In conformitate cu dispozițiunile § 69 din statute, se convoacă prin aceasta

prima adunare generală ordinară

a asociațiunii institutelor financiare ca însoțire „SOLIDARITATEA”

și anume pe ziua de *31 Maiu 1909* (a doua zi de Rusalii) la oarele 11 a. m. în sala festivă a școlii din *Săliște* cu următoarea

Ordine de zi:

1. Cuvânt de deschidere.
2. Numirea unui notar, a doi bărbați de încredere și a doi scrutinători.
3. Prezentarea raportului direcțiunii și a încheierilor anuale.
4. Raportul comitetului de supraveghiere.
5. Deciziune asupra încheierii conturilor, distribuirea profitului și votarea absolutului.
6. Alegerea a trei membri în direcțiune și a membrilor comitetului de supraveghiere.
7. Alegerea revizorilor experți.
8. Stabilirea taxelor de revizuire.
9. Deciziune cu privire la propunerea direcțiunii în chestiunea concurenței și înființării băncilor nouă.
10. Încheierea adunării.

Sibiu, la 20 Maiu st. n. 1909.

Parteniu Cosma,
prezident.

Notă. Conform §. 36 al statutelor în adunarea generală fiecare membru are atâtea voturi câte cote fundamentale posedă, pe cari și le exercită prin plenipotențiatul respectivului institut. Maximalul voturilor este 10.

Bilanțul pe pagina ultimă.

„SOLIDARITATEA“,
asociațiune de institute financiare ca însoțire în Sibiu.

I.

Raportul direcțiunii către adunarea generală.

Onorată adunare generală!

Cu finea anului trecut 1908, despre care venim să Vă raportăm, asociațiunea institutelor financiare „Solidaritatea“ a împlinit aproape un an și jumătate de existență, socotit dela adunarea generală de constituire din Iulie 1907.

Credem, că ne va da dreptate ori și cine, când susținem, că timpul acesta este cu mult prea scurt, împrejurările prin cari am trecut — special situațiile economice excepționale dela sfârșitul anului 1907 și începutul anului 1908 — cu mult prea dificile și greutățile începutului cu mult prea mari, decât să Vă putem face seamă despre o activitate așa, după cum am fi dorit. Rezultatul activității noastre în acest interval de timp, recunoaștem e modest. Cu toate acestea și puținul ce Vă oferim, sperăm să fie suficient, pentru a justifica îndreptățirea la existență și sprijin din partea tuturor a acestei asociațiuni a băncilor noastre.

I.

Acte de înființare.

Cum se știe, onor. adunare generală, baza însoțirii noastre s'a pus în conferența băncilor din 26 Decembrie 1906, în care s'a hotărât în principiu înființarea acestei însoțiri și în care s'a discutat prealabil și un proiect de statute al ei. Patru luni în urmă, adevă la 21 Aprilie 1907 s'au emis prospectele de înființare, cari încheindu-se la 31 Maiu, în ziua de 16 Iulie acelaș an s'a ținut adunarea generală de constituire, care a decis înființarea asociațiunii noastre și care i-a stabilit în mod definitiv și textul statutelor ei. Aprobarea acestor statute a urmat la 22 August 1907, sub Nr. 5479/907 civ.

II.

Membrii.

Până la adunarea generală de constituire, amintită mai sus, au fost însinuate ca membrii ai însoțirii noastre 68 de institute financiare cu 189 de cvote fundamentale. Iar până la finea anului trecut, parte prin stăruințele noastre, parte prin proprie inițiativă, numărul membrilor acestei însoțiri a crescut la 85, iar al cuotelor fundamentale la 221.

Resultatul acesta îl putem considera de mulțămitor și avem speranță, că în măsura în care „Solidaritatea“ își va estinde activitatea ei, numărul membrilor să crească din ce în ce, așa încât nici un institut financiar pătruns de chemarea însoțirii noastre, să nu rămână afară de cadrele ei.

III.

Direcțiunea.

Tot în adunarea generală de constituire de care făcurăm amintire a fost aleasă și direcțiunea însoțirii noastre, care dela cea dată în epând a ținut mai multe ședințe, resolvind toate afacerile avizate la competența sa. Astfel:

a numit cu mandat până la actuala adunare generală *opt revizori-experti*;

a ales secretar al său pe d-nul *Dominic Rațiu*, care a funcționat în această calitate dela constituirea însoțirii până la 12 Febr. a. c., când retrăgându-se a fost înlocuit prin actualul secretar;

a angajat cassar-contabil pe domnul *Constantin Popp*, căruia i-a conerezut și redactarea și administrarea „Revistei Economice“, organul de publicitate al însoțirii noastre;

a stabilit regulamentul pentru funcționarii „Solidarității“, precum și regulamentul pentru revisorii esperti și un formular de „Chestionar“ relativ la rapoartele lor;

a studiat și a dat inviațiunile de lipsă băncilor asociate cu privire la novela execuțională, proiectul de lege despre homestead și îndrumări privitoare la folosirea rațională a creditelor de reescont;

a dat tuturor celor ce au cerut și unde a trebuit tot felul de informațiuni asupra institutelor însoțite, stăruind și intervenind ca și informațiunile, ce se dau din alte locuri, să fie cât se poate de corăspunzătoare;

s'a ocupat cu chestiunea concurenței dintre băncile noastre, precum și cu cea a înființării de bănci noue, relativ la cari ne vom luă voie a Vă prezenta în cele următoare și o propunere specială;

s'a ocupat cu chestiunea unui curs practic pe seama funcționarilor de bancă, curs care îndată ce împrejurările vor permite se va și activa;

s'a ocupat cu chestiunea întocmirii cancelariei centrale pe seama însoțirii noastre;

a pus în lucrare studiarea chestiunii privitoare la înființarea unei bănci de asigurare cu ajutorul institutelor asociate, care însă nu a ajuns încă în stadiul de a Vă putea face o propunere concretă, și în fine

a controlat purtarea și administrarea averii însoțirii, încheiând bilanțul pro 1908, care ni se prezintă sub titlu special și

în locul membrului din direcțiune dnul *Dominic Rațiu*, care a renunțat la mandatul său, s'a întregit până la această adunare generală prin dl *Constantin Popp*.

Tot de lucrările săvârșite de direcțiune se ține și apelul lansat de prezidiu către institutiile noastre asociate, pentru *contribuiri bănești în scopul angajării din partea „Asociațiunii” a unui specialist pentru conducerea sistematică și practică a educațiunii economice a poporului nostru.*

Rezultatul apelului a fost că au intrat la cassa noastră următoarele contribuiri:

Dela „Albina”, Sibiu	K 200.—
„Ardeleana”, Orăștie	50.—
„Auraria”, Abrud	50.—
„Bihoreana”, Oradea mare	50.—
„Bistrițana”, Bistrița	20.—
„Cârțișoreana”, Streza-Cârțișoara	10.—
„Cassa de păstrare”, Săliște	60.—
„Codreana”, Băsești	10.—
„Coroana”, Bistrița	20.—
„Crișana”, Brad	50.—
„Doina”, Câmpeni	16:30
„Economia”, Cohalm	100.—
„Economul”, Cluj	50.—
„Frățietatea”, „	10.—
„Furnica”, „	20.—
„Geogeană”, „	20.—
„Hătegană”, „	100.—
„Mielul”, „	50.—
„Oravițana”, „	50.—
„Progresul”, „	10.—
„Sătmăreana”, „	10.—
„Silvania”, „	50.—
și „Viitorul”, Ocna	10.—
Total	K 1016:30

care sumă se va transpune la Comitetul central al „Asociațiunii”.

IV.

Averea însoțirii. Profitul.

Trecând după acestea în special la chestiunile, ce ne-au ocupat în cursul activității noastre, permiteți-ne să Vă raportăm în prima linie despre averea însoțirii cu care în legătură Vă prezentăm bilanțul și contul profit și pierdere, încheiate la 31 Dec. 1908 și revizuite și de comitetul de supraveghiere. Din acestea veți vedea că starea averii însoțirii noastre se poate considera de multămitoare, mai cu samă, că deși capitalul a fost modest, totuș pe lângă că fondul de rezervă, — care cu suma trecută din Fondul Delegațiunii Băncilor de Cor. 9610 se cifrează la Cor. 16,256:44 —, a fost alimentat cu 1/2 a venitelor sale și pe lângă acoperirea cheltuielilor de Cor. 1302:43, din care Cor. 871:81 s'a întrebuințat pentru amortizarea deficitului la

„Rev. Econ.” și Anuarul băncilor 1908, — s'a putut realiza și un profit de Cor. 1635:94, profit pe care Vă propunem să-l distribuim cum urmează:

a) remunerațiune fostului secretar al însoțirii	K 400.—
b) remunerațiune cassar-contabilului însoțirii	K 400.—
c) remunerațiune pentru administrarea „Revistei Economice” și „Anuarului”	K 600.—
d) de transpus în contul anului curent	K 235 94
Total	K 1635:94

V.

Revisorii-experti.

O altă chestiune, care ne-a preocupat în măsură însemnată a fost chestiunea revizorilor experți și a revizuirii institutelor asociate. Chestiunii acesteia din capul locului i-am dat o deosebită importanță. Astfel îndată după constituirea noastră, am făcut uz de disp. §. 24, punct g) din statute și — cum V-am amintit — am numit cu mandat până la această adunare, dintre cei mai probați bărbați de specialitate, opt revizori experți și anume de dnii *Iosif Diamandi, Iosif Lissai, Iosif Oncioiu, Ioan Perian, Sava Raicu, Dominic Rațiu, Aurel Șuluțu și Ioan Vătășan.* Asupra alegerii definitive a acestor revizori-experti, pe lângă cari mai propunem pe D-nii *Nic. Căciulă, Matei C. Jiga, Ioan Moldovan și Liviu Magdu*, veți binevoi să decideți în sensul punctului 7 al ordinei de zi.

Îndată după denumirea revizorilor experți atât prin circulare anume, cât și prin organul nostru de publicitate, am recomandat și stăruit pe lângă institutiile asociate, să caute să facă uz de instituțiunea revizorilor experți. Astfel în anul trecut douăzeci și unul de institute și-au supus încheierile lor anuale reviziunii revizorilor experți și încă prin astfel de revizori, cari nu stau în nici o legătură cu organele băncilor revizuite. Numele acestor institute este:

Albina	Frățietatea
Ardeleana	Fortuna
Auraria	Geogeană
Aurora	Lipovana
Avrigeana	Mărgineana
Brădetul	Mercur
Cassa de păstrare Mercurea	Progresul
Cassa de păstrare Săliște	Săcana
Chiorana	Sentinela
	Șercăiana
	Țibleșana și
	Vlădeasa.

Onorată Adunare generală! E știut că Asociațiunea băncilor noastre — cu excepția institutelor săsești, cari sunt însă abia câteva la număr — e cea dintâi însoțire mai mare și de un caracter mai general, care a decretat *controlul extern obligator*, un fapt, care s'a scos la iveală adeseori cu elogii și recunoștință din partea presei străine. Veți fi de acord însă cu noi când susținem, că controlul acesta numai atunci va fi perfect, când toate institutele noastre se vor supune lui. Tocmai de aceea ne ridicăm și la acest loc cuvântul și insistăm, că după ce anul acesta se împlinește termenul de doi ani, prevăzut în statute, în care fiecă institut e obligat a se supune revizuirii prin revizori-experti, să nu rămână nici una dintre băncile noastre, care până la termenul indicat, să nu-și fi revizuit afacerile, respective încheierile în forma cerută de orânduelile însoțirii noastre. Din parte-ne tocmai în vederea caracterului permanent și general al controlului băncilor noastre, precum și pentru clarificarea acestei chestiuni din toate punctele de vedere, cum V'am raportat mai sus, am compus și un regulament pentru revizorii experti, care stabilește cercul de activitate al revizorilor, drepturile și datorințele lor și care fixează relațiile dintre revizori și institutele de revizuit, precum și normele după care să se facă revizuirile. Totasemenea am compus și un formular pentru rapoartele revizorilor experti, formular care împreună cu regulamentul revizorilor experti se vor tipări și se vor pune la dispoziția institutelor interesate pentru orientare și folosire.

În fine în legătură cu regulamentul pentru revizorii experti, cu considerare la dispozițiile statutelor noastre și cu considerare la unele împrejurări de folos practic, ne vedem necesități a Vă ruga să modificați decisul Nr. VII al adunării generale de constituire din 16 Iulie 1907, referitor la taxele și diurnele revizorilor experti și anume în sensul propunerii ce Vi-se prezintă sub Nrul 8 al ordinei de zi.

VI.

Fondări și concurența băncilor.

Onorată adunare generală! O altă chestiune, cu care ne-am ocupat și pe care voim să o supunem deliberării Dv. este *chestiunea fondărilor și concurenței dintre băncile noastre.*

Știm prea bine, că fiind această chestiune de un caracter mai mult moral, cu greu s'ar putea aduce deciziuni de importanță practică, care se aibă totodată și un rezultat sigur. Cu toate acestea proporțiile

nenaturale, ce au luat la noi fondările nouă și concurența nefirească, ne impune — dacă nu mai mult — cel puțin să arătăm unele norme, unele indicii, după cari — prin o acțiune autonomă — fondările și concurența nealeală a băncilor să se poată oarecum micșora, respective regulă.

În scopul acesta direcțiunea Dv. aprofundând cauzele fondărilor exagerate și concurenței nejuste dintre băncile noastre, cauză asupra căroră vom avea prilej a ne pronunța și în adunarea generală, Vă prezintă un proiect de decis sub Nr. 9 al ordinei de zi.

VII.

Publicațiunile însoțirii.

Cu acestea, Onorată adunare generală, am fi terminat seria obiectelor raportului nostru. Nu putem însă trece fără să nu facem amintire și despre publicațiunile însoțirii noastre, despre organul oficial al ei „*Revista Economică*“.

Deși nu a avut sprijinul moral și intelectual al tuturor celor chemați, totuș a căutat să fie interpretul fidel al tuturor chestiunilor de interes general pentru bănci și special pentru institutele financiare aparținătoare nouă. Tractatele și materialul publicat dovedesc aceasta.

Intrucât a satisfăcut sau nu acestei misiuni a sale lăsăm la dreapta D-v. apretiare. Din parte-ne fie-ne permis a adăoga numai aceea, că îndată ce ne vom vedea sprijiniți de toți cei chemați nu vom ezita a aduce ori-ce jertfe pentruca acest organ de publicitate să devină sufletul străduințelor și năzuințelor de progres al tuturor instituțiilor noastre economice și financiare.

VIII.

După acestea Vă rugăm:

1. Să examinați bilanțul ce Vă prezentăm, să decideți asupra profitului curat și să ne dați absolut pentru gestiunea anului trecut.

2. Să alegeți doi membri în direcțiune în locul d-ilor *P. Cosma* și *R. Cărăbaș* eșiți prin sortare, conform §. 16 din statute și dl *D. Rațiu*, care a renunțat la mandatul său.

3. Să alegeți pe membrii comitetului de supraveghiere pe un period de 3 ani.

4. Să alegeți pe revizorii-experti, pe baza propunerii ce V'am făcut.

5. Să decideți asupra propunerii noastre cu privire la taxele de revizuire.

6. Să decideți asupra propunerii noastre cu privire la fondările și concurența băncilor.

Sibiu, din ședința direcțiunii „Solidarității” ținută la 20 Maiu 1909.

Parteniu Cosma,
prezident.

Ioan I. Lăpădatu,
secretar.

II.

Raportul comitetului de supraveghiere.

Onorată adunare generală!

Subsemnatul comitet de supraveghiere al însoțirii „Solidaritatea” ne-am întrunit astăzi în biroul institutului și am examinat contul Bilanț și Contul Profit și Perderi încheiat cu 31 Decembrie 1908 și confruntându-l cu cărțile principale și auxiliare le-am aflat în deplină ordine.

Cu privire la distribuirea profitului curat de K 1,635.94 ne alăturăm la propunerea Direcțiunii.

Propunem ca să se dea atât Direcțiunii, cât și Comitetului de supraveghiere absolutoriul pentru anul de gestiune 1908.

Sibiu, din ședința Comitetului de supraveghiere ținută la 20 Maiu 1909.

N. Ivan,
prez.

Mateiu C. Jiga.

P. Stoica.

Propunerile direcțiunii către adunarea generală.

I.

Prin decisul Nr. VII. al adunării generale de constituire din 16 Iulie 1907 a „Solidarității” s'a stabilit diurnele și taxele revizorilor experți.

Deoarece statutele prescriu că diurnele și taxele au a se plăti la cassa „Solidarității”, ceea ce nu a fost prevăzut în decisul numit mai sus, direcțiunea s'a văzut îndemnată să propună modificarea acestui decis, spre care scop va prezenta adunării generale următoarea propunere:

„Pentru lucrările de revizuire fiecare institut are a plăti pe lângă un diurn de K 20 la zi, ca spese de călătorie ale revizorului expert, taxa de trăsură după referințele locale și pe tren bilet de clasa II. accelerat.

Diurnul se socotește dela plecarea până la sosirea revizorului expert la domiciliul său.

O zi de lucru începută, precum și o noapte petrecută în călătorie se numără ca o zi întreagă.

Diurnele și spesele de călătorie se plătesc imediat după efectuarea revizurii la Cassa „Solidarității” pe lângă indicarea zilelor de lucru ale revizorilor experți.”

II.

Relativ la chestiunea fondărilor nouă și a concurenței dintre bănci, direcțiunea prezintă următoarea propunere:

„Considerând, că între împrejurările noastre, fondarea de bănci nouă, cu deosebire mici, nu mai poate aduce nici un serviciu justificat și real vieții economice și considerând că o îmbunătățire a situației, o ieftinire a creditului s'ar putea obține numai pe lângă anumite centralizări a micilor și multelor circulațiuni de bănci, adunarea generală enunță: băncile însoțite nu vor mai iniția și nu vor mai sprijini acțiunile de fondări nouă, decât numai unde acestea sunt reclamate de necesități deplin justificate, tot asemenea în interesul unei regulări a circulațiunii de bancă, acolo unde afacerile de credit sunt decentralizate — în paguba intereselor binepricepute ale poporului — în mai multe institute de bani, se recomandă băncilor ca asociate amăsurat referințelor să caute a le centraliza prin fuzionări acomodată.

Mai departe considerând că o extindere a afacerilor și cu deosebire a mijloacelor de credit e adeseori împreună cu rizic și pericol, în interesul stăvilirii și regulării concurenței, adunarea generală recomandă băncilor asociate ca în operațiunile lor să se mărginească la raionul lor de activitate, și să întrebuinteze de preferință mijloacele lor proprii și cele străine durabile, stabilindu-și de normă nu cantitatea, ci siguranța și soliditatea veniturilor lor.

În fine acolo, unde mijloacele băncilor însoțite nu ar afla plasare corespunzătoare în afacerile de credit solid și sigur, adunarea generală e de părere ca pe lângă precauțiunea necesară și asigurările de lipsă să îmbrățișeze și alți rami de activitate economică, sprijinind cu deosebire industrializarea și comercializarea avutului poporului din raionul lor de activitate.”

O aspră critică a băncilor și consistoarelor noastre.

(Continuare).

I. Băncile de „elită” și confesionalismul la bănci.

„Lumina” și „Plugarul” le numește dl „Ion de pe Văcarea” bănci de elită, pe motivul că ele vor dispune de mijloace mai mari și vor avea o sferă de activitate mai largă, sau prea extinsă chiar, deoarece, presupune d-sa că, ele intrând în văgășul confesionalității, neapărat că capitalurile cele multe și depozitele băncilor locale și regionale ale bisericilor, școalelor și comunelor vor fi ridicate și plassate la banca centrală a confesiunii, unele la Blaj, altele la Sibiu.

Criticul din chestiune numește ambele aceste instituțiuni bănci, pe când ar fi trebuit să distingă între *bancă* și *însoțire* sau *tovărășie*, măcar într'atâta, încât băncile de regulă îmbrățișează mai ales chestiunile de credit și economii (păstrare) ale acționarilor și neacționarilor, iar *însoțirile* sau *tovărășiile* exerciază, în locul prim, o influință directă favorizând îndeosebi producțiunea și valorizarea produselor în toți ramii agriculturii, în meserii, industrie și comerț, și astfel împrăștiind mizeria și făcând să se sălășuiască bunăstarea mai ales în straturile mulțimei năcăjite.

Dacă criticul făcea această distincție, ar fi trebuit, neapărat, să observe din capul, locului că „Plugarul“ nu are să fie bancă, ci o însoțire care-și propune să promoveze toate interesele economice-comerciale ale poporului nostru. Și făcând astfel, n'ar fi pus „Plugarul“ între bănci, și cu atât mai puțin s'ar fi putut vorbi despre el ca despre o bancă de elită. Că și peste această însoțire va sufla un vânt confesional, se poate; bancă însă nu este și credem că nu va fi, cu atât mai puțin bancă de elită.

„Lumina“ este, ce e drept, bancă și i-s'ar putea zice, cum îi și zice dl „Ion de pe Văcarea“ bancă confesională, întrucât acționarii, direcțiunea și funcționarii ei sunt recrutați exclusiv dintre credincioșii confesiunii gr.-or. și întrucât ea va ajuta din venitul curat numai scopuri culturale gr.-or. Și ea poate să devină în adevăr o bancă de elită, trăgând la sine toate sau aproape toate depunerile bisericesti și școlare din Arhidieceza gr.-or. transilvană.

Per analogiam s'ar putea face astfel de bănci de elită și la Arad și Caransebeș, cum și la Blaj, Gherla, Orade și Lugoj, cari de asemenea ar putea, cu timpul, să isbutească a acapara toate depunerile instituțiilor confesionale ce le aparțin.

În acest caz — de care să ne ferească Dumnezeu — s'ar mări, în adevăr, prăpastia și discordia nu numai în cele bisericesti și școlare, ci și pe terenul economic și social, pentru că s'ar putea porni, nu o concurență foloșitoare și nobilă, ci lupta cea mai urită și condamabilă, deoparte între băncile confesionale gr.-cat. și gr.-or., de altă parte între băncile existente, cu caracter mai mult sau mai puțin pronunțat gr.-or., și între băncile cu caracter curat confesional gr.-or. și în fine între băncile existente, cu caracter mai mult sau mai puțin gr.-cat. și între cele cu caracter curat gr.-cat.

În chipul acesta, s'ar putea susține cu tot dreptul că, am ajunge să fim cu totul incapabili pentru lupta de toate zilele, și am duce o viață nenorocită, hărțuindu-ne și sfâșiindu-ne noi între noi, pentru că în sfârșit să mergem din rău în mai rău.

Să avem însă nădejde ca spiritul cel bun va eși biruitor și în loc de a se continua cu înființarea de bănci confesionale cari, în loc de folos și binecuvântare, ar putea să aducă nouă dezastre asupra capului nostru să ne mulțămim cu crearea de *fonduri culturale* și, în centrele în cari se mai inițiază organizări economice, să se înființeze *Insoțiri centrale* pentru promovarea intereselor economice-co-

merciale ale poporului, îngrijind de sporirea producției țaranului, meseriașului și negustorului, și ca de agonisirea acestora să beneficieze ei și nu alții.

Iată pentru ce pornirea dela Blaj cu însoțirea economică-comercială „Plugarul“ se poate numi o creațiune vrednică de sprijinul tuturor și de a găsi imitatori și în alte centre ale noastre.

*

Dar cum stăm cu *confesionalismul la bănci*? Face-se sau nu se face confesionalism la băncile noastre și poate-se el evita? E foloșitor sau cu totul stricăcios?

Băncile noastre fiind înființate cu bani din sudoare românească ar trebui neapărat să fie instituțiuni naționale; ele ar fi să adune toate elementele capabile de muncă, să unească forțele răslețe și binefacerile lor să se reverse deopotrivă asupra tuturor Românilor. Cu acest scop înălțător s'a și înființat o parte mare din ele, dar n'au putut rămâne în această atmosferă curată, ci aproape toate s'au abătut, mai mult s'au mai puțin, în cursul timpului, dela această menire frumoasă. Ele dau, ce e drept, împrumuturi tuturor cari pot să prezinte garanția necesară, dau chiar și altor neamuri și iarăș primesc banul de ori și unde, pentru că băncile în genere, în ce privește afacerile lor au caracter pronunțat de instituțiuni internaționale și interconfesionale.

Dar, încât se referă la conducere și oficiali, rând pe rând s'a făcut și se face selecțiune, așa că la unele bănci sunt toate sau aproape toate persoanele gr.-or. sau gr.-cat., dupăcum acționarii sunt în parte precumpănitoare gr.-or. sau gr.-cat. Și, firește că, în aceeaș măsură se distribuie și beneficiile, mai mult sau mai puțin în favorul uneia sau alteia din confesiuni.

Bănci la cari să se țină în toate seamă numai de principiul național și economic sunt rari excepțiuni.

De unde vine aceasta?

Cauza primordială este, fără îndoială, fatala desbinare confesională, ale căreia urmări se resimt pretutindeni și în toate acțiunile noastre mari și mici. Momentele mari istorice, în cari principiul național s'a validat în toată măreția lui, le întâlnim rar de tot în cursul timpului; mizeriile mărunte însă, produse de această nefericită desbinare se resimt la tot pasul. Ea produce efecte rele și păgubitoare pe terenul organizării școalelor noastre, mai ales a celor primare, produce efecte nefavorabile pe terenul reuniunilor noastre de tot felul, și astfel, firește,

nu pot fi cu totul scutite de această molumă nici băncile.

Fapt trist, dar adevărat!

Situația ar putea să devină și mai nefavorabilă prin nutrirea și pe mai departe, și încă în grad mai mare, a acestui curent primejdios.

Deaceea datorința au toți ceice pot contribui cât de cât la slăbirea acestui curent, să-și dea seamă de primejdia ce ne urmărește la tot pasul, și să caute a găsi puncte comune de apropiere și unire.

Știm noi bine, că obvin cazuri unde cutare bancă este a cutărui neam, că alta este a cutărei clice, că alta se conduce în locul prim de interese profesionale, că cutare are în vedere politica de dividendă și de căpătuire etc. Știm însă tot așa de bine că avem și bănci cari pe lângă anumite scăderi, ce până acum nu s'au putut evita, fac servicii pretioase pentru scopurile de progres ale poporului și ocrotesc interese mari obștești, din care cauză merită să trăiască, fără a fi la orice ocazie obiect de critică a oamenilor pe cari nimic din ce se face la noi nu-i mulțamește.

(Va urma).

Noua lege asupra cecului.

(Art. de lege LVIII: 1908).

(Sfârșit).

10. Răscumpărarea cecului fals sau falsificat.

§. 23. Pentru dauna provenită din răscumpărarea cecului fals sau falsificat, fără culpabilitatea asignatului sau impiegatului său, afirmativul emitent sau emitentul este numai în cazul acela responsabil, dacă el sau impiegatul său incredințat cu manipularea cecurilor este culpabil în ce privește liberarea cecului fals sau falsificarea cecului; o altă stipulațiune, mai avantajoasă pentru asignat, este nevalidă.

II. Dispoziții de încheiere.

§. 24. Cecul corăspunzător §-ului 1 și aliniei prime a §-ului 2, de plată în țară, dacă s'a liberat pe blanchetă primită spre acest scop dela asignat, sau nu este provăzut cu scadență, precum și copia unui astfel de cec liberat în străinătate, provăzut cu indossament original, cade sub competența de timbru de 4 fil.; cecul liberat în țară, dar de plată în străinătate, corăspunzător §-ului 1 și aliniei 2 a §-ului 2, precum și copia unui astfel de cec, liberat fie în țară, fie în străinătate și provăzut cu un indossament original din țară, cade sub competența de timbru de 10 fil.

Indossamentul scris pe cecurile sau copiile de cecuri amintite în alinea precedentă, asemenea cui-tanța, precum și declarația amintită în punctul b) și certificatul amintit în punctul c) al aliniei 2 al §. 17 sunt libere de timbre.

Dispozițiile cuprinse în cele două alineate precedente sunt a se aplica în mod corăspunzător și asupra acelor mandate (ordine) ale emitentului, liberate conform aliniei prime, prin cari dispune, ca un institut (casă) de saldare, să transcrie din contul emitentului, o sumă hotărâtă, într'un alt cont sau să cumpere efecte pentru socoteala emitentului sau să facă plăți din depozitul emitentului sau să transmită din acesta sume în favorul altui cont. Altmintrelea dispozițiile legii prezente nu se extind asupra acestor documente.

Orice alt cec cade sub aceiaș competența de timbru, ca și asignația pentru o prestațiune în bani.

În caz de neobservare a dispozițiilor cuprinse în alinea primă și a doua cu privire la competența de timbru, sunt a se aplica dispozițiile penale cuprinse în §. 7. al art. de lege XXVI: 1881.

Dispozițiile cuprinse în punctul 2 al poziției 59 al tarifelor de competențe, satorite pe baza §-ului 29 al art. de lege XXVI: 1881, mai departe dispoziția referitoare la cecuri cuprinsă în §. 8 al art. de lege VII: 1883, precum și §. 9 al art. de lege XXXIV: 1889 se scot din vigoare.

§. 25. Se pedepsește cu amendă în bani de 2% a sumei cecului, dar cel puțin cu K 100:

1. celce emite intenționat un cec, contrar aliniei 2 a §-ului 2.

2. celce întrelasă intenționat a providea cecul cu dată sau indică intenționat o altă zi de emisiune, decât cea adevărată, sau provide cecul emis intenționat și contrar faptului, cu un alt loc de emisiune, cu care este împreunat un termen de prezentare mai lung.

3. celce primește, transmite sau plătește un cec emis, fie în țară, fie în străinătate, despre care știe, că s'a emis contrar punctelor 1 și 2 ale acestui §.

§. 26. Se pedepsește cu amendă în bani de 3% a sumei cecului, dar cel puțin cu K 200:

1. celce emite un cec, pe care asignatul în sensul §. 13, nu este obligat a-l răscumpăra la prezentarea spre plată și nu-l răscumpăra, întrucât emitentul la liberarea cecului nu are motive ponderoase a presunpune, că asignatul va fi obligat în sensul §. 13 a răscumpăra cecul la prezentare.

2. emitentul, care deși știe, că în sensul §. 15 nu poate revoca cecul în mod valid, totuș ia privitor la pretensiunea sa de cont (bonul său) intenționat, astfel de dispoziții, cari zădărnicesc răscumpărarea cecului.

În cazul §-ului prezent emitentul este obligat totodată cu deplină despăgubire față de posesorul cecului.

§. 27. Pedeapsa prevăzută în §§. 25 și 26 o dictează cu aplicarea normelor în vigoare cu privire la pedeapsa indicată în §. 221 a legii comerciale (art. de lege XXXVII: 1875) — tribunalul, pe a căruia teritor domiciliază sau se află în permanență vinovatul, iar în Croația-Slavonia judecătoria, care după legile de acolo este competentă a proceda în astfel de cazuri.

Amenda în bani dictată pe baza §. 25 nu poate fi comutată în pedeapsă de închisoare.

În caz de neincassabilitate amenda dictată pe baza §. 26 poate fi comutată în pedeapsă de închisoare, care însă poate fi cel mult de 2 luni.

§. 28. Asupra cecurilor emise înainte de intrarea în vigoare a acestei legi dispozițiile legii prezente nu se pot aplica.

§. 29. Încât pentru regresul, ce se poate lua pe baza cecului și amortizarea judecătorească a cecului, sunt a se aplica în ce privește competența și procedura, în mod corăspunzător, normele de drept în vigoare față de cambii.

§. 30. Faptul, că ce este a se înțelege în sensul legii prezente ca loc de saldare se va stabili din partea ministrului de comerț pe calea ordinațiunii.

§. 31. În lipsă de dispoziții contrare, cuprinse în convenții de stat, la aplicarea legii prezente se înțelege sub „interiorul țării” („țară”) teritoriul țărilor coroanei ungare, iar sub străinătate toate celelalte teritorii (țări).

§. 32. Ziua în care legea prezentă va intra în vigoare o statorește ministerul. Cu executarea ei este însărcinat ministrul de comerț, ministrul de finanțe și ministrul de justiție, iar în Croația și Slavonia, în ce privește procedura, banul Croației-Slavoniei și Dalmației.

Dela „Solidaritatea”.

Precum am anunțat în numărul nostru ultim pe 20 crt. a fost convocată o ședință a direcțiunii însoțirii noastre. Ședința s'a ținut sub prezidiul d-nului *Parteniu Cosma*, președintele direcțiunii, participând la ea membrii direcțiunii d-nii *Romul Cărăbaș*, *Ioan I. Lăpădatu*, *Dr. Cor. Pop* și *Sava Raicu*, iar ca notar a funcționat redactorul revistei noastre dl *Constantin Popp*.

În aceeași zi s'a întrunit în ședință și comitetul de supraveghiere al însoțirii noastre, convocat, în sensul §-lui 44 al statutelor, pentru revizuirea bilanțului, încheierii conturilor și al propunerilor direcțiunii către adunarea generală. Din partea acestuia au fost prezenți d-nii *Nicolae Ivan*, preșident, *Mateiu C. Jiga* și *Petru Stoica*.

Hotărârile luate sunt următoarele:

Secretarul, dl *Ioan I. Lăpădatu*, pe baza însărcinării primite în ședința dela 12 Februarie a. c. prezentând proiectul de regulament pentru revizorii-experti, însoțit de observările membrilor din direcțiune și revizorilor-experti, cărora li-s'a trimis spre studiere și opinie, precum și un formular de „*Chestionar*”, relativ la rapoartele revizorilor-experti — direcțiunea primind și stabilind definitiv textul ambelor operate, a hotărât a le tipări și împărți institutelor interesate și revizorilor-experti.

În legătură cu aceasta s'a decis a prezenta adunării generale privitor la modificarea decisului Nr. VII al adun. gen. de constituire din 16 Iulie 1907, prin care s'a stabilit diurnele și taxele revizorilor-experti — un proiect de deciziune, al căruia text îl publicăm la alt loc al Revistei noastre.

Asemenea a primit direcțiunea și a hotărât a înainta adunării generale proiectul de propunere, prezentat de secretar, relativ la fondările nouă și concurența dintre bănci.

Textul acestei propuneri asemenea îl publicăm în numărul de față al Revistei noastre.

Direcțiunea a luat mai departe act cu aprobare de propunerea secretarului pentru întocmirea unui curs practic de vară pentru funcționarii de bancă, autorizându-l totodată a intra în pertractări cu bărbații noștri de specialitate pentru angajarea lor, ca conferențieri și a face pregătirile de lipsă pentru activarea acestui curs.

Obiect de discuțiune a format în sânul direcțiunii și chestiunea întocmirii unui birou central al „Solidarității”, însărcinându-se secretarul ca până la proxima ședință a direcțiunii să prezinte un proiect specificat pentru activarea acestui birou.

Tot secretarului s'a predat pentru studiere și raportare în proxima ședință a direcțiunii comunicatul și propunerea intrată dela membrul secțiunii economice a „Asociațiunii” dl *R. Simu*, cu privire la îmbrățișarea chestiunii tovărășiilor economice din partea „Solidarității”.

Direcțiunea a luat mai departe act de rezultatul apelului lansat de prezidiu către băncile asociate pentru contribuiți în scopul angajării din partea „Asociațiunii” a unui specialist pentru conducerea sistematică și practică a educațiunii economice a poporului nostru. Suma încursă în scopul amintit se cifrează cu K 1016'30. Numele contribuenților sunt amintite în raportul direcțiunii.

Bilanțul și Contul profit și pierdere încheiate cu 31 Decembrie 1908, prezentate de casier-contabilul însoțirii, censurându-se și aflându-se în ordine — s'au aprobat, și privitor la distribuirea profitului net de K 1635'94 direcțiunea a hotărât a prezenta adunării generale propunerea, ce o publicăm la alt loc al numărului nostru prezent.

Proiectul de raport către adunarea generală elaborat și prezentat de secretar s'a primit cu oarecare modificări și s'a hotărât a se publica în „Rev. Econ.” împreună cu bilanțul și contul profit și pierdere, ceea ce facem în numărul nostru de față.

Privitor la ziua și locul adunării generale, direcțiunea, cu abateri dela hotărârea luată în ședința sa premergătoare, — la invitarea direcțiunii „Casei de păstrare (reuniune) din Săliște”, membru al „Solidarității”, care la Rusalii își serbează aniversarea a XXV-a a existenței sale — a hotărât a convoca adunarea generală ordinară din acest an pe 31 Mai a. c. (a doua zi de Rusalii) la Săliște.

Convocarea și ordinea de zi stabilită o publicăm în fruntea numărului prezent al revistei noastre.

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 20 Maiu 1909.

Situația financiară continuă a fi favorabilă pe toate piețele afară de Berlin. Aurul s'a sporit mai ales la băncile Franței și Germaniei, numai Banca engleză arată o mică decesere. Discontul privat în London și Paris a rămas neschimbat, numai în Berlin s'a urcat la 2 $\frac{1}{2}$ %. Banca imperială germană a ajuns în 15 crt. la 171'8 milioane M. bilete libere de dare, dela 13'3 milioane M. sub dare în 30 Aprilie.

Banca Austro-Ungară a avut mari încesări în săptămâna a doua. Imprumuturile au scăzut cu 95 milioane K față de 74·8 milioane K în aceeași săptămână din a. tr.; rezerva de bilete a crescut cu 76·5 milioane K la 177·9 milioane K, față de 36·5 la 126 milioane K a. tr. Acoperirea metalică a crescut cu 21·1 milioane K la suma respectabilă de 1698 milioane K. Circulațiunea de bilete a scăzut numai cu 55·4 milioane K, fiindcă pentru o parte din aurul furnizat Banca a liberat bilete. Pe lângă aceia s'au ridicat sume mari din bonurile în giro. Circulațiunea de bilete a fost 1920·3 milioane K.

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

„*Ancora*“, institut de efecte pe acții este firma unei noue societăți financiare, ce este pe cale a se înființa la inițiativa dlor funcționari de bancă *Simion Popescu* în Cacova, *Romul Dâmboiu* în Lugoj, *Vasile Babi* în Oradea-mare și *Leonte Pușcariu* în Cluj.

Societatea este proiectată cu capital de K 20,000 (400 acții à K 50) și scopul ei ar fi a veni în ajutor tuturor funcționarilor privați de a-și putea acuire ușor efecte și a pune bază unui fond de ajutorare, proprietatea acționarilor. Sediul noii societăți va fi *Lugojul*.

*

„*Lumina*“, institut de credit și de economii, soc. pe acții în Sibiu și-a început activitatea la 1 crt. și se ocupă cu tot felul de operațiuni de bancă. Postul de prim-contabil a fost incredințat dlui *Ioan Budiu*, fost șef-contabil la „Casele priv. de împrumut pe amanet“ în București, iar cassar a fost ales, pe baza concursului publicat și în revista noastră dl *Octavian Neagoș*, absolvent al școalei sup. de comerț din Brașov și al Academiei comerciale din Anvers.

AGRICULTURA.

Situațiunea agricolă.

În *Ungaria*. Din raportul oficial dela 15 Maiu a. c. al ministrului de agricultură prezentăm și noi următoarele date:

Raportul constată, pe baza rapoartelor primite dela referenții agricoli din țară, că ploile ce au dat în jumătatea primă a lunei Maiu au avut o influință binefăcătoare asupra vegetațiunii, însă zăpada și înghețul ce au urmat repede după ploi au cauzat mari stricăciuni sămănăturilor, pomilor și indeosebi viilor. Timpul cald ce a urmat apoi a influențat iarăș în mod binefăcător asupra vegetațiunii, dar grăul a rămas mult mai jos decât normal și e sigur că și producțiunea de pae va rămânea submijlocie. Săcării i a făcut înghețul stricăciune mai puțină, dar întozmai cum s'a întâmplat și la grău, multe locuri sămănite în toamnă cu săcară au trebuit arate și sămănite de nou. Dintre plantele de săpat mai mult a suferit cucuruzul, cea mai mare stricăciune însă s'a făcut viilor. Indesebi:

Grăul în unele comitate ale regiunii dintre Dunăre și Tisa este în multe privințe slab, totuș în timpul din urmă s'a mai recules. Aceasta se poate zice și referitor la regiunea din dreapta Tisei. În regiunea din stânga Tisei se speră o îmbunătățire, însă o recoltă satisfăcătoare abia se poate aștepta. În regiunea Banatului prospectele bune de mai înainte au scăzut. În părțile ardeleneg grăul de toamnă se des-

voaltă satisfăcător, cel de primăvară încă nu e slab și înfrățește frumos.

Săcara este în genere mai bună decât grăul; ea se desvoaltă satisfăcător, cu toatecă se găsesc și multe sămănături mici și rari.

Orzul de primăvară în general este satisfăcător; cel de iarnă însă e slab.

Ovăsul e în situație destul de favorabilă.

Rapița în floare a suferit și ea mult de îngheț; cu toate acestea în unele regiuni ca, s. e., în părțile ardeleneg, se speră o recoltă satisfăcătoare.

Cucuruzul, pe care înghețurile l-au găsit răsărit, a fost în multe părți rău stricat, iar în altele nimic în totul. Unde el a scăpat de brumă se desvoaltă satisfăcător.

Cartofii. Ce s'a zis despre cucuruz, se constată și despre cartofi. În unele locuri cartofii nimiciti de îngheț au fost înlocuți cu plantațiuni nouă.

Plantele de grădină, indeosebi fasolea și alte păstăioase au suferit mari stricăciuni din cauza înghețului, așa că în multe locuri a trebuit să se înlocuiască cu plantațiuni nouă. Mazărea și linteaua au suferit mai puțin.

Varza. Răsădirea varzei s'a început și ploaia a favorizat lucrările și desvoltarea plantațiunilor.

Meiul și hrișca au luat locul multor sămănături de toamnă, nimicite prin timpul nefavorabil de iarnă și primăvară. Ele au răsărit bine, dar în multe locuri au suferit de îngheț. Unde și unde au trebuință de ploaie.

Cânepa și inul în partea cea mai mare a țării s'au sămănat și au răsărit frumos și dese.

Hemeiului, ca și altor plante, i-a făcut în multe locuri stricăciune înghețul și grindina; timpul favorabil ce a urmat a reparat însă pe deplin stricăciunile.

Tutunul. Răsădirea tutunului s'a făcut, parte se mai face. Bruma a cauzat plantațiunilor răsădite mai de timpuriu stricăciuni simțitoare și o parte mare a lor a nimic-o total.

Napii de zăhar și de nutreț au răsărit bine și acum se face săpatul.

Plantele de nutreț. Trifoiul și luțerna au fost împedecate mult în desvoltare prin timpul nefavorabil din Martie și Aprilie, dar în urma ploilor din Maiu, s'au recules foarte bine.

Livezile. Iarba din livezi s'a desvoltat încet din cauza timpului secetos din Martie și Aprilie; în urma ploilor din Maiu însă s'a recules și ea.

Pășunile iarăș numai în urma ploilor din Maiu au început să se desvoalte mai favorabil.

Viile. Înghețul sporadic din 2 Maiu și cel strașnic general, din toată țara a cauzat foarte mari stricăciuni viilor; în multe locuri grindina încă a cauzat pagube.

Pomi au înflorit frumos și promiteau recoltă favorabilă; bruma și în multe locuri grindina, ce au dat însă în Maiu, parte au redus foarte mult, parte au nimic-o total orice recoltă.

*

În *România*. Timpul din luna Martie și Aprilie până pe la 18 a fost rău nu numai pentru sămănăturile de toamnă, dar și pentru cele de primăvară, cari s'au întârziat mult.

La 18 Aprilie v. ploile au început să cadă în mare măsură peste toată țara. Ele au fost însoțite în unele localități și de grindină, care însă nu a adus vre-un rău sămănăturilor. În unele părți s'au făcut și revărsări de apă. În localitățile deluroase, ca și la șes

a căzut zăpadă și brumă, care nu se poate ști încă intrucât au adus rău pomilor, viilor, rapitei înflorite și altor plante vâratice.

CRONICA.

Adunarea generală a „Solidarității” în Săliște. Precum se vede din „Convocarea” publicată în fruntea numărului de față direcțiunea însoțirii noastre «Solidaritatea» urmând invitații «Casei de păstrare (reuniune) din Săliște a convocat adunarea generală din acest an la Săliște pe 31 Maiu a. c. (a doua zi de Rusaliu).

Serbându-și numita „Cassă de păstrare” la 1 Iunie a. c. (a treia zi de Rusaliu) a XXV-a aniversare dela fondare într-o adunare generală festivă — invită pe st. reprezentanți ai institutelor noastre de bani, cari vor participa la adunarea generală a „Solidarității” să binevoiască a lua parte și la adunarea generală festivă a ei din ziua următoare, rugându-i totodată să se considere invitați și la masa comună, ce se va servi din acest incident.

Pentru a putea lua din timp dispozițiile necesare cu privire la încuarterare și la masa comună, cece vor participa la adunarea generală a „Solidarității” sunt rugați a-și anunța participarea la „Cassa de păstrare” (reuniune) în Săliște (Szelistye) cel mult până la 27 Maiu a. c.

Convenire colegială. Absolvenții din anul 1899 ai școlii comerciale sup. gr.-or. române din Brașov, toți aceia cari au subscris decenarul, precum și toți conșcolarii cari doresc a participa la convenirea colegială, ce se va aranja în zilele de 11 și 12 Iulie st. n. a. c. (Sf. Ietru și Pavel) la Brașov, sunt rugați a și comunica subscrisului adresa, pentruca la timpul său să le împărtășască programul, precum și alte deslușiri referitoare la această convenire. Cu dragoste: Vasile Babi, funcționar la institutul „Bihoreana” din Oradea-mare.

„Ustrední banka” ceskych sporitelen, în Praga. Banca centrală a casselor de păstrare boeme, — dupăcum sună firma în românește, — respective filiala acesteia din Brünn, unde se află secția română, a tipărit ca în toți anii de când stă în legătură cu institutele românești un extras din raportul anual pe anul de gestiune expirat și în limba română.

Institutul acesta s'a înființat în anul 1903 iar din toamna anului 1905 cultivă legătura cu institutele române din Ungaria și Transilvania precum și cu 150 de însoțiri sistem Raiffeisen din Bucovina, prin „Centrala” acelora din Cernăuți. Vre-o 80 dintre institutele române se bucură de credit de reexcont la Banca centrală a casselor de păstrare boeme, Filiala din Brünn, — natural sunt institutele noastre mai mari și mai solide.

„Ustrední banka” s'a înființat în anul 1903 cu un capital inițial de 2 mil. cor., care s'a urcat succesive la 4, 7 și în fine la 10 mil. cor., iar de prezent se efectuește urcarea la 15 mil. cor. invitându-se la noua emisiune (a 5-a) nu numai institutele române, dintre cari sunt deja 30 acționari dela emisiunile anterioare, ci și publicul privat român, — dorind astfel o legătură cât mai trainică, solidă, durabilă și intimă cu institutele noastre.

„Banca centrală” are deja 3 filiale în Brünn, Viena, Lemberg și Triest, iar cu 1 Iulie a. c. se va deschide o nouă filială în Cernăuți.

Afară de acestea a decis înființarea unui institut, societate pe acții „Bohemia” în New-York mai ales pentru transitul paralelor emigraților.

Din bilanțul ultim pe 1908 scoatem următoarele cifre:

Rimesse și devize	K	70.280.000
Efecte publice	”	23.000.000
Correspondenți (activa)	”	33 750.000
Capital și fonduri	”	10.552.000
Depuneri pe libel	”	19.000 000
Correspondenți (passiva)	”	99.000.000
Depozite	”	92.800.000
Revirimentul cassei	”	518.800.000
” corespondenților	”	3.451.000.000
” rimesselor	”	536.000.000
” total	”	5.288.000.000
Profit net	”	675.000
Funcționari a avut la finele anului 1908	”	220

V. V. B.

Agenturi postale noue s'au deschis la 16 resp. 11 crt. în comunele *Mezőpetri* (cottul Sătmár) și *Er-mindszent* (cottul Sălăgiu).

De cea dintâi se țin: comuna *Mezőpetri*, coloniile: *Boar*, *Dégenfeld*, *Govrik* și pusele *Kegyé* și *Kisdengeleg*, iar de cea din urmă: comunele: *Ermind-szent* în *Ergirolt*, cu coloniile aparținătoare: *Apácsa*, *Kávásy*, *Molnár*, *Peley*, *Récsey* și *Lujzatag* și maierile *Nagytag* și *Sárgatag*.

DIN REGISTRUL FIRMELOR.

„*Berzovia*” în *Jidovin*. Inregistrat: noul membru din direcțiune *Trifu Șest*. — Șters: *Gaitin Șest*.

„*Sălăgiana*” în *Jibou*. Inregistrat: noul membru din direcțiune, investit cu drept de firmare *Simion Meciu*, în locul lui *Gavrilă Cherebețiu*.

„*Șoimul*” în *Vascau*. Inregistrat: In adun. gen. ordinară dela 12 Februarie a. c. a fost ales membru în direcțiune, investit cu drept de firmare *Adrian P. Deseanu*. — Șters: calitatea de membru în direcțiune și firmant al lui *Dr. Ioan Iacob*.

„*Viitorul*” în *Oena*. Inregistrat: In adun. gen. ordinară dela 14 Martie a. c. au fost aleși membri în direcțiune investiți cu drept de firmare: *Dr. Nicolae Cristea* și *Savu Avram*, în locul lui *Mihaiu Jourca* și *Constantin Popp*, cari au renunțat la posturile lor.

BIBLIOGRAFIE.

Cinci cuvântări și Două conferențe: „*Socialismul modern și naționalitatea noastră și Autonomia bisericii gr.-or române din Ungaria în al 40-lea an de aplicație*” de *Dr. Nicolae Vecerdea*. Brașov 1909. Tipografia *A. Murășianu*. Prețul *K 1*.

Sumar.

Convocare. — Raportul direcțiunii către adunarea generală, Raportul comitetului de supraveghiere, Raportul direcțiunii către adunarea generală. — O aspră critică a băncilor și consistoarelor noastre. — Noua lege asupra cecului. — Dela „Solidaritatea”. — *Revista financiară*: Situațiunea. — *Societăți financiare și comerciale*: „Ancora”, „Lumina”. — *Agricultură*: Situațiunea agricolă. — *Cronică*: Adunarea generală a „Solidarității” în Săliște, Convenire colegială, „Ustrední banka” ceskych sporitelen, în Praga, Agenturi postale noue. — Din registrul firmelor. — *Bibliografie*: Cinci cuvântări și Două conferențe.

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 19 Maiu 1909.

%	V A L O R I	Viena vinde	Bpesta vii de
A. Datoria de stat ungară.			
4	Kenta ung. aur, scut. de dare	114—	114-10
1	" " Cor. " " "	93 55	93 65
3 1/2	" " " " " " " "	83 40	84—
3—	Impr. cu premii à 100 fl.	207—	204—
4	" p. reg. Tisei și Seghedin, sc. de dare	149 50	148—
3	Impr. p. regul. Porților de fier. " " "	79 45	78 50
4 1/2	Oblig. de regalii croato-slavone " " "	99 75	94 50
4	" rurale ungare. " " "	95 10	95 25
4	" " croato-slav. " " "	95 35	94 50
B. Datoria de stat austriacă			
4	Renta unit. conv. în cor., Mai-Nov., sc. de dare	96 70	97—
4	" " " " Ian.-Iulie " " "	96 60	97—
4 2	" " " " în hârtie, Febr.-Aug. " " "	99 55	100—
4 2	" " " " argint April.-Oct. " " "	99 55	100—
4	Losuri din 1860 à fl. 500—	163—	162—
4	" " " " 1860 à fl. 100—	226—	225—
—	" " " " 1864 à fl. 100—	—	284—
4	Renta austr. aur., scut. de dare	117 45	118—
4	" " Cor. " " " " " "	96 40	97—
3 1/2	" " de invest. " " " " " "	86 80	—
C. Alte datorii publice.			
4	Impr. orașului Budapesta din 1903, sc. de dare	92 15	92 25
5	" " " " Viena " " "	101 90	—
6	" " bulgar p. căi ferate din 1892 à frs 125	123 40	—
—	Imprumut Temeș-Bega din 1897	96 75	96—
D. Scrisuri fonciare, obligaț. com., etc.			
4	Instit. de Cred. fonc. austr.	96 50	—
4	Banca austro-ungară 50 ani în florini	99 50	99 50
4	" " " " 50 ani în coroane	99 75	99 60
4 1/2	Banca comerț. ung. Pesta în fl.	100 25	100 25
4	" " " " " " în cor.	93 75	93 75
4 1/2	Obl. com. "banca" ung. Pesta cu 10% premie	104 50	104 50
4	" " " " " " repl. 60 ani	93 50	93 50
4	Scris. fonc. I Cassă de păstr. patr., Pesta	93 75	93 75
4	Obl. com. " " " " " " în cor.	93 75	93 75
4	Obl. cu premii I Cassă de păstr. patr. à K 100	—	106 50
4	Scris. fonc. Inst. de credit fonciar ungar în cor.	94 50	94 65
4 1/2	Banca ipotecară ungară în cor.	100 25	100 25
4	" " " " " " " "	93 75	93 75
—	Obl. cu premii Banca "ung." hip. à K 100	—	97—
5	" " " " " " " " Sibiu	—	101—
4 1/2	" " " " " " " " " "	—	99—
4 1/2	Cassa de păstrare generală Sibiu,	99 75	100—
4	" " " " " " " " " "	93—	92 50
4 1/2	" " " " " " " " Brașov	101—	101—
4 1/2	Inst. de credit fonciar Sibiu,	99 75	99 75
4	" " " " " " " " " "	93—	93—
E. Lozuri.			
3	Impr. cu premii Inst. de cred. fonc. aust. din	283—	—
—	1880 à fl. 100.	—	—
4	Impr. cu premii Inst. de cred. fonc. aust. din	276 75	—
—	1889 à fl. 100.	—	—
3	Impr. cu premii Banca ung. ipot.	246 50	252—
2	" " " " sârbesc à frs 100—	100 50	105—
5	" " " " " " " "	271 50	—
—	Los. p. regularea Dunării, din 1870 à fl. 100	23 40	24—
—	Basilica—Budapesta à fl. 5—	503—	490—
—	Inst. de credit p. com. și indust. à fl. 100—	239—	240—
—	Buda, comuna à fl. 40—	210—	212—
—	Pálffy, à fl. 40—	55 75	54 50
—	Crucea roșie austriacă, a fl. 10—	34 75	34—
—	" " " " ungară, à fl. 5—	510—	520—
—	Losurile comunei Viena din 1874 à fl. 100—	—	8 80
—	Sanatoriu Regina Elisabeta K 5—	—	15—
—	Lozuri „Jó sziv”, à fl. 4—	—	—
F. Valute.			
—	Galbini imper. pr. bucată	11 35	11 43
—	20 franci aur	19 06	19 08
—	20 marce aur	23 51	23 52
—	Sovereigns pr bucată	24—	—
—	Ruble hârtie per bucată	2 54	2 54
—	100 Marce hârtie	117 35	117 43
—	100 franci hârtie	—	95 53
—	100 lire hârtie	94 80	94 90
—	100 lei hârtie	—	95 40

„ECONOMUL”, institut de credit și economii în Cluj.

Prospect

pentru vinderea alor 400 acțiuni rămase neoptate din emisiunea III.

În virtutea deciziei adunării generale ordinare din 27 Februarie n. 1909, direcțiunea a fost autorizată a vinde 432 acțiuni cu prețul de K 120 la vechii acționari — între cari pot fi numărați posesorii celor 2000 acții din emisiunea I și II — și cu K 150 la neacționari respective acționarii din emisiunea III.

Pentru de a putea duce la îndeplinire acest conclud, cu o precizie, care să nu jignească interesele nici unuia dintre posesorii celor 2000 acții vechi, se oferă prin aceasta spre vânzare la vechii acționari 400 acțiuni în proporția de 1:5 adică tot o acție cu prețul de K 120 după 5 acții vechi.

Încât nu toți acționarii vechi ar uză de acest drept de opțiune, direcțiunea va vinde acțiunile rămase neoptate după propria sa chibzuială la acționarii vechi cu K 120 și la neacționari cu K 150 bucata. Pentru orientare vechii acționari, cari doresc să cumpere acțiuni cu K 120 peste numărul ce le compete, conform proporției de 1:5 indicate mai sus și aceia, cari nu posedă minimul de acții, ce îndreptățește la o opțiune, sunt rugați a aviză direcțiunea, câte acțiuni ar dori să cumpere în prețul de K 120 și câte eventual în preț de K 150.

Acțiunile, ce vor rămâne neavândute după procedura propusă mai sus, se vor vinde în prețul de K 150 per bucată.

Terminal final de opțiune se fixează cu 1 Iulie n. 1909 pentru toate cazurile, iar plățirea a întreg prețului acțiunilor până la 1 Noemvrie 1909.

Dividenda acțiunilor cumpărate se începe cu 1 Ianuarie 1910, iar pentru anul 1909 se plătesc interese de 5% dela ziua plățirii.

Cluj, la 24 Aprilie 1909.

Nr. 112 (1—1).

Direcțiunea.

Societatea de asigurare „Dunărea”.

Fondată la 1867. ★ Fonduri de garanție K 33,928,000

Centrala în Viena:

◆◆ Agenturi generale în Sibiu și Brașov ◆◆

la

„Albina” inst. de credit și de economii.

„Dunărea” se ocupă cu:

Asigurări contra focului, a pagubelor de grindină, contra infracției (furt prin spargere), asigurări de sticle la galantare, de transport, precum și cu asigurări asupra vieții și de rente, sub cele mai culante premii și condițiuni. Asemenea se fac asigurări pentru cazuri de accidente prin societatea de asigurare pe acții „Danubius” fondată sub egida societății „Dunărea”.

„SOLIDARITATEA“, asociațiune de institute financiare, ca însoțire în Sibiiu.

Activa.		Bilanț cu 31 Decembrie 1908.		Pasiva.	
		K	f	K	f
Bon în Cont-Curent		63	250—	Capital social: 221 cote à K 200	44,200—
				Fond de rezervă	16,256·44
				Poziții transitoare	1,157·62
				Profit net	1,635·94
			63,250—		63,250—
Spese.		Contul Profit și Pierdere.		Venituri.	
		K	f	K	f
Deficit la „Anuarul Băncilor“ 1908		206	28	Interese dela Cont-Curent	2,938·37
Subvenție la „Revista Economică“ 1908		665	53		
Spese diverse (diurne, porto)		384	78		
Contribuțiune		45	84		
Profit net		1,635	94		
			2,938·37		2,938·37

Sibiiu, 31 Decembrie 1908.

P. Cosma m. p.,
prezident.

Constantin Popp m. p.,
cassar-contabil.

Conturile prezente le-am revăzut, confrontat cu registrele și aflat în ordine.

Sibiiu, 20 Maiu 1909.

Comitetul de supraveghiere:

Nic. Ivan m. p., prezident.

Mateiu Jiga m. p.

Petru Stoica m. p.

La încheierea acestui bilanț însoțirea a avut 85 membrii cu 221 cote fundamentale à K 200. Schimbări în sinul membrilor însoțirii nu s'au făcut în anul expirat.

„Cassa de păstrare“ (reuniune) în Săliște.

CONVOCARE.

P. T. Membrii „Cassei de păstrare“ (reuniune) în Săliște, sunt invitați din incidentul aniversării a 25-a dela întemeierea institutului la

Adunarea generală festivă

ce se va țineă Marți, a treia zi de Rusalii în 1 Iunie n. (19 Maiu v) a. crt., la 10¹/₂ oare a. m., în sala festivă a școalei gr.-or. române din Săliște pe lângă următorul

Program:

1. Serviciul divin în biserică cea mare.
2. Deschiderea și constituirea adunării în sala festivă a școalei gr.-or. române din Săliște.
3. Conferința profesorului Dr. Ioan Lupăș. „Reprivire asupra trecutului reuniunii“.
4. Ratificarea actelor făcute de direcțiune intru eternizarea aniversării.
5. Problemele reuniunii în viitor.
6. Încheierea adunării.
7. Autenticarea procesului verbal în plenul ședinții.

După exhaustarea programului se va servi o masă comună.

Din ședința adunării generale ținută la 25 Martie 1909.

Nr. 111 (1—1)

Direcțiunea.

Proprietar și editor: Constantin Popp.

Tiparul Tipografiei arhidiecezane în Sibiiu.

Drepturile, datorințele și răspunderea

membrilor din direcțiune

și

Drepturile, datorințele și răspunderea

comitetului de supraveghiere

de

Alfred Kormos,

directorul revistei „Magyar Pénzügy“

traduceri autorizate de

Constantin Popp,

funcționar la Centrala inst. de credit și de econ. „Albina“.

Se pot comanda la traducător în Sibiiu sau la Librăria arhidiecezană din Sibiiu, cea dintâi cu prețul de K 3—, iar cea din urmă cu prețul de K 1·50.

